

Fogadás Phenjanban katonai küldöttségünk tiszteletére

Kádas István, hazánk phenjani nagykövete szombaton este fogadást adott a Czinege Lajos vezéreztredes, az MSZMP PB póttagja, honvédelmi miniszter vezetésével a KNDK-ban tartózkodó magyar katonai küldöttség tiszteletére.

A népeink szoros együttműködése és barátsága, néphadseregeink fegyverbarátsága jegyében lezajlott fogadáson megjelent Kim Csang Bon hadseregátornok, a Koreai Munkapárt Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök-helyettes és nemzetvédelmi miniszter, valamint Cso Gvan hadseregátornok, vezérkari főnök és O Dzin U hadseregátornok, politikai főcsoportfőnök, a Politikai Bizottság tagjai, a Koreai Néphadsereg tábornoki és tiszti karának számos képviselője, párt- és állami vezetők, közéleti személyiségek. Jelen voltak a Vietnami Demokratikus Front phenjani képviselőitének vezetői.

Czinege Lajos a fogadáson pohárköszöntőt mondott.

Névadás, kitüntetés termelőszövetkezetekben

Tiltakozó békegyűlés Újszentivánon Falunap Mihályteleken

Tanulófiatalok, KISZ-isták szülei, tanáraikkal vonultak fel zászlók és transzparenszek alatt tegnap délután Újszentiván utcáin: „El a kezekkel Vietnamtól!”, „Szabadság a görög népeknek!” — hirdették a maguk készítette táblák, amelyekkel tiltakozott Újszentiván lakossága az amerikai imperializmus vietnami rablói háborúja és a görög hazafiak bebörtönzése ellen. A tüntető tömeg később a községi művelődési házba vonult, ahol tiltakozó békegyűlést tartottak.

Megjelent a tiltakozó gyűlésen Rózsa István, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, Csizmas Sándor, a járási pártbizottság titkára, Gyuris Szilveszter, a járási tanács vb elnökhelyettese. Ott volt Pável Balázs kolhozelnök vezetésével a csehszlovákiai Striba község kolhozistáinak négytagú küldöttsége is, akik baráti látogatásra Újszentivánra érkeztek.

A gyűlés szónoka Kalapos István, a Hazafias Népfőnt járási bizottságának titkára méltatta a nemzetközi béke-mozgalom hatalmas erejét, Pável Balázs a stribai Csehszlovák-Magyar Barátság kolhoz elnöke a csehszlovák nép elszánt békeharcairól szólt, majd átadta Balla Pálnak, az újszentiváni tsz elnöknek a stribai kolhozisták ajándékát, egy művészi értékű olajfestményt, amely részletet ábrázol abból a tátrai tájból, ahol a Csehszlovák-Magyar Barátság kolhoz tagjai élnek.

Ezután Balla Pál bejelentette, hogy az újszentiváni Új Élet Termelőszövetkezet hivatalosan is felvette a Magyar-Csehszlovák Barátság Tsz nevet. Ezzel állítanak méltó emléket a magyar és csehszlovák dolgozó parasztek testvéri barátságának.

Sas Béla, osztályvezető, a Csongrád megyei tanács megbízásából a forradalmi munkás-paraszt kormány elismerő oklevelét adta át az újszentiváni szövetkezeti gazdáknak. Ezt az elismerést az 1966. évi országos termelési versenyben elért tizenkettedik helyezéssel vívták ki maguknak a most már Magyar-Csehszlovák Barátság Tsz tagjai. A tsz-ek Csongrád megyei versenyében pedig tavaly a második helyen végeztek. Ezért a szép sikerért pedig a megyei tanács elismerő oklevelét nyújtotta át Sas Béla. Ugyancsak ez alkalommal vette át kitüntetését a szövetkezet két kiváló dolgozója, Tóth János brigádfőnök és Hajdú János tehenész. Mindketten „Kiváló Termelőszövetkezeti Tag” miniszteri kitüntetésben részesültek.

A mihályteleki hagyományosan falunap tegnapi műsorának fénypontja a közös munka tavalyi sikerének ünnepe volt. Este a művelődési otthonban a szövetkezeti gazdák és a meghívott

vendégek ünnepelték a szegedi Új Élet Tsz 1966. évi eredményeit, mellyel tizedik helyezést nyertek a tsz-ek országos termelési versenyében.

Az elismerő oklevelek átadása alkalmából rendezett ünnepségen megjelent dr. Főrgyeteg Sándor, az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottságának tagja, a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet igazgatója, Oswald Imre, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője, Árvai József, a Szeged városi tanács vb elnökhelyettese, Hofgesang Péter, a Hazafias Népfőnt városi bizottságának titkára. Jelen volt a mihálytelekiek országgyűlési képviselője, Bódi László is.

Nagy István, a szegedi Új Élet Tsz elnöke üdvözölte a vendégeket és a gazdákat, Árvai József ismertette a szegedi tsz-ek, köztük első sorban az Új Élet Tsz termelési sikereit, majd átnyújtotta a kormány elismerő oklevelét, valamint a városi tanács végrehajtó bizottsága által adományozott oklevelet Nagy István tsz-elnöknek.

Az MSZMP Csongrád megyei bizottságának nevében Főrgyeteg Sándor gratulált az eredményekhez és átadta a pártbizottság elismerését kifejező oklevelet. A tsz két dolgozója, Hajdú Balázs és Kószó Vince a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium elismerésűl Kiváló Mezőgazdasági Dolgozó jelvényt és oklevelet kapott.

Közéletünk hírei

HAZAÉRKEZETT
INDIÁBÓL
AZ MSZMP
KÜLDÖTTSEGE

Szombaton hazaérkezett Indiából az MSZMP küldöttsége, Puja Frigyes, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője és Venéczi János, az MSZMP Központi Ellenőrző Bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság titkára. A küldöttség Indiában megbeszéléseket folytatott S. A Dange elvtárral, az Indiai Kommunista Párt Országos Tanácsának elnökével és Cs. R. Rao elvtárral, a párt Központi Bizottságának főtájtárával és a KB titkárságának más tagjaival.

ELUTAZOTT A ROMÁN
KERESKEDELMI
DELEGÁCIÓ

Ion Olteannak, a román belkereskedelmi miniszter első helyettesének vezetésével román kereskedelmi delegáció tartózkodott hazánkban. A küldöttség megismerkedett a magyar élelmiszerkereskedelm és vendéglátóipar szervezetével, tevékenységével. A két ország belkereskedelmi szempontjából hasznos tárgyalások után a román kereskedelmi delegáció szombaton elutazott hazánkba.

KGST-megbeszélés Budapestben

A KGST-országok és Jugoszlávia kereskedelmi kamaráinak elnökei június 1-3 között tanácskozára ültek össze Budapestben. A megbeszélés baráti légkörben folylt. (MTI)

Felszabadulási emlékmű Debrecenben

Debrecen belvárosának nagyarányú korszerűsítése során, az Arany Bika Szálló előtti Főter új kiképzést kap. Ebbe illeszkedik az Alföldi-palota melletti park is, amelyben a felszabadulás történelmi jelentőségű eseményét jelképező új emlékművet állítanak fel. Pátzay Pál, Kossuth-díjas szobrászművész háromalakos — magyar családát ábrázoló — bronzszobrot a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából avatják fel. (MTI)

A tudományos kutatómunka és a gyakorlat

Lenin megállapítása, „Te gyük a tudást, a tudományt mindennapi életünk alkotóerevéé”, talán soha nem volt annyira aktuális, mint napjainkban. A Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusának határozatai is rámutatnak arra, hogy gazdasági életünk és egész társadalmunk fejlődése szempontjából a megvalósítandó feladatok a tudomány hatékony közreműködését igénylik.

Mivel gazdasági életünk és egész társadalmunk fejlődése fokozottan megköveteli a tudományos tevékenység hatékonyságának növelését, nem kis felelősség hárul a tudományos élet különböző területein munkálkodó tudósokra és kutatókra kutatás irányításának és ellenőrzésének feladatát ellátó vezető testületekre. A kutatómunkával szemben támasztott igények és a kutatómunka területén napjainkban felmerülő problémák világos megfogalmazása, illetve tisztázása, ezek optimális kielégítését illetve megoldását biztosító tudománypolitika keresése az kialakítása jelenleg tudományos életünk egyik központi kérdése. A kutatómunka területén felmerülő valamennyi probléma elemzése egy hosszabb tanulmányt kívánna, így e cikk keretében csak egy — talán egyik alapvetőnek minősíthető — kérdés tárgyalására lehet vállalkozni, de ennek sem a teljesség igényével.

Ez a téma az elmélet és gyakorlat kapcsolata, amely a köznapok életében is manapság többször felvetődik és nagyon sokféle — közöttük nemegyszer helytelen — értelmezésével találkozhatunk. Erdemesnek látszik ezért ezzel kapcsolatban néhány fogalmat tisztázni. Teljesen rendbenlévő és jogos az az igény, hogy az egyes tudományterületeken folyó kutatások eredményei fokozottabb mértékben kerüljenek felhasználásra a gyakorlati életben. Ebből azonban nem következik, sőt egyenesen helytelen az az általánosítás, mely szerint csak olyan kutatásoknak van létjogosultságuk, amelyek eredményei azonnal jelentkeznek a mindennapi gyakorlati életben.

A tudományos kutatómunkában manapság a kutatások célja és a témák jellege alapján három kategóriát szokás megkülönböztetni, és pedig az alap-, alkalmazott- és fejlesztési ku-

atásokat. Természetesen nem lehet — legalább is nem minden tudományos területen — az egyes kategóriákat egymástól élesen és egyértelműen elhatárolni. Az alaputatások feladata, például a természettudományok területén a természet, a bennünket körülvevő anyagi világ jelenségeinek, az anyag különböző sajátságainak sokoldalú tanulmányozásán keresztül új törvényszerűségek feltárása, ezek és a már ismertek közötti összefüggések megállapítása. Az alkalmazott illetve a fejlesztési kutatás feladata, hogy az alaputatás által feltárt ismeretek, összefüggések elemzésével azok gyakorlati alkalmazási lehetőségeit keresse és kidolgozza illetve egy meghatározott feladat megvalósítása érdekében a legmegfelelőbbet adaptálja.

Az alaputatások eredményei — legalábbis az esetek többségében — nem gyorsan, hanem csak rövidebb vagy hosszabb idő után realizálhatók anyagi értékékként, de a tudomány történetének tanúsága szerint is az igazán új technikai eredmények rendszerint valamilyen elvileg új felfedezés alkalmazásával függenek össze. Tévedés lenne azonban azt gondolni, hogy az új felfedezések könnyen születnek, vagy a szerencsés véletlenek összejátszásaként keletkeznek. Rend szerint egy-egy kutató nevéhez fűződő jelentős új eredmény, felfedezés elérésében benne foglaltatik sok-sok kutató által korábban végzett vizsgálatok pozitív és negatív eredménye, tapasztalata. Talán közhelynek tűnik, de az atomenergia hasznosításáig nagyon sok kutatónak kellett az atomok szerkezetének felderítésére vonatkozóan intenzív kutatási tevékenységet folytatnia és nagyon sok ehhez hasonló eset lehetne még a tudomány történetéből megemlíteni. Az előző rövid fejtegetés alapján talán érthetővé válik, miért káros nemcsak a tudomány, hanem a gyakorlat szempontjából is az a korábban nálunk is tapasztalható prakticista szemlélet, amely a tudományos kutató munkát annak forintban kifejezhető értéke szerint próbálta rangsorolni és támogatni. Szerencsére az elmélet és gyakorlat értelmezése napjainkban mentes ettől a szűkös nézőponttól. A gazdasági irányítás reformjával kapcsolatban megjelent határozatok is kiemelik az alaputatások jelentőségét, bár részleteikben az alkalmazott kutatásoknak bizonyos hangsúlyt és ez bizonyos aggodalmat váltott ki a kutatók körében. Azt a veszélyt vélük ebben fennforogni, hogy az alkalmazott kutatások egyébként nagyon indokolt fejlesztése esetleg az alaputatások terhére fog bekövetkezni, ami éppen a fejlesztési kívánt alkalmazott és fejlesztési kutatás bázisának redukcióját eredményezné. Nagyon sok példával lehetne igazolni hazai és külföldi viszonylatban is, és éppen az alkalmazott kutatást végző intézetek életéből vett példákkel, hogy a gyakorlat által felvetett problémák megoldásához is nélkülözhetetlen az alaputatás. További bizonyítékkul szolgálhatnak egyes — különböző technológiai eljárásokat sőt kész üzemeket eladás céljából kidolgozó — nyugati cégek, amelyekben a kutatási tevékenység 50-60 százaléka alaputatás bázisának redukcióját mivel csak így tudják biztosítani azt, hogy állandóan új, modern technológiával jelentkezhessen a világpiacon. Megjegyzendő, hogy egy-egy technológia eladása és cégek részéről rendszerint csak akkor történik, ha a következő, az előzőnél jobb határfokú technológia is már kidolgozásra került. Mindezekből az a következtetés kinyalozkodik, hogy a tudományos kutatómunka termelési és társadalmi hasznosításá-

ban, a felvetődő és megoldásra váró feladatok megvalósításában az alaputatásokra is lényeges szerep hárul.

Nem mondható ugyanakkor el nálunk, hogy a zömmel alaputatási tevékenységet folytató kutatóhelyek — egyetemek és akadémiák kutatóintézetek — rendelkezzenek kielégítő áttekinthetőséggel azokról a népgazdasági feladatokról, amelyek esetleg érdeklődési körükbe is vágnak és amelyek megoldásában segítséget tudnának nyújtani. Hasonlóképpen fennáll az a helyzet is, hogy a gazdasági életet irányító szervek sem teljes mértékben tájékozottak az egyes kutató helyek tevékenységéről, azok kutatási profiljáról, személyi és tárgyi felkészültségéről, Szükségesnek látszik tehát megfelelő koordináció megteremtése e tekintetben, az országosan rendelkezésre álló kutatási kapacitás felmérése, továbbá a népgazdaság 15 éves fejlesztési tervé alapján annak meghatározása, hogy milyen területeken kell fokozni az alap- és alkalmazott kutatásokat és a kutatási feladatok elvégzésére a rendelkezésre álló kutatóhelyek közül melyik illetve melyek a legalkalmasabbak. Indokolt ebből a szempontból felmérni azt is, hogy az egyetemeken — így Szegeden is — meglevő kutatási kapacitás milyen területeken tud bekapcsolódni az országos célkitűzések megvalósításába. Egy ilyen jellegű koordinációt a gazdasági irányítás reformja is szükségessé tesz, de ugyanakkor ennek megteremtése minden bizonnyal lényegesen gyümölcsözőbbé tenné a tudomány és a gyakorlat közötti kapcsolatot is.

Az alaputatást végző kutatóhelyek kapacitása és a népgazdasági feladatok között létesítendő koordinációnak az egyetemek viszonylatában még további jelentősége van. Az egyetemek egyik leglényegesebb feladatuk ellátásához, a jövő szakembereinek képzéséhez nem nélkülözhetik a színvonalas és többségében alaputatás jellegű kutatótevékenységet. Különösen fontos ez ma, amikor az oktató-nevelő munkával szemben megnövekedett követelmények teljesítése hárul egyetemreinkre. Az egyetemi oktatók ugyanis tudományos kutató munkájukkal szerzik meg egyrészt a kellő szakmai tekintélyt és azt az élményt, amely a szaktudományok kellő határfokú átélését biztosítja és így lehetővé teszi számukra a szükséges ismeretek élményszerű átadását. Szükséges a kutatói tevékenység egyetemeken azért is, mert a különböző munkahelyek általában többé-kevésbé kész szakembert szeretnének kapni és ezeket valahol az alapvető összefüggések feltárásának, az új kereséseknek módszerére meg is kell tanítani. Talán megkockáztatható az a kijelentés is, hogy az alaputatásoknak az egyetemeken meg kell történnie a létjogosultságuk lenné, ha ezeknek eredményei a gyakorlatban egyáltalán nem jelentkeznének belátható időn belül. De mint-hogy nem ez a helyzet, inkább arra kell törekedni, hogy az egyetemeken levő kutatási kapacitást mind az egyetemeken nevelői funkcióit, mind az egyes népgazdasági feladatok figyelembevétele és koordinálása, minél nagyobb határfokkal tudjuk a jövőben kihasználni. Többek között e problémák elemzése a feladatok annak a tudományterületének aneként, amely június 7-én, szerdán ül össze Szegeden, s amelyen a magyar tudományos élet országos irányító fórumainak képviselői is megjelennék majd.

Dr. MÁRTA FERENC
egyetemi docens

Romlott a minőség vagy javult az ügyintézés? Reklamációk nyomában a szegedi üzletekben

— Kérem szépen, tessék ezt a cipőt megnézni, három hete vettem, de már a felsőrész elvált a talptól. Elvittem cipészhez is, de azt mondta nem lehet megcsinálni, gyártási hibás — lépett az Elit cipőbolt üzletvezetőjéhez, Major Ferenchez a panaszos. Még azt is hozzátette sajnálkozva:

— Pedig olyan szép ez a cipő és nagyon kényelmes is. Mit lehet tenni?

A bolt vezetője szakszerűen megnézegette a cipőt, sőt odahívta az üzletvezetőhelyettes is és együttes erővel állapították meg, hogy a reklamáció jogos, a fekete lakkcipő hibás. Mindezt közölte a vevővel is és aztán udvariasan felajánlotta:

— Másik cipőt választ vagy a pénzt adjuk vissza?

A vevő persze ragaszkodott a cipő helyett cipőhöz, s hamarosan talált is kedvére való. A sikeres ügyintézés, megvásárlás után elégedetten távozott az üzletből. Még azt is elfelejtette, hogy végső soron a rossz szolgálatot tett cipő miatt bosszankodjon.

A szegedi ruházati és cipőüzleteket járva, a reklamációs jegyzőkönyveket nézegetve úgy tűnik, romlott a minőség, emelkedett a vásárlók jogos panaszainak száma. Nincs olyan üzlet, ahol ne panaszokdnának a konfekció minőségére, a cipő sarkára, vagy a rossz festésre. A látogatást ezúttal csal: nem az ipar dolgozik rosszabbul, hanem a panaszok intézése javult.

— Két-három évvel ezelőtt, de még tavaly is igen gyakran kerestek fel a vásárlók bennünket azzal, hogy reklamációjukat elutasították az üzletekben — mondja Fodor Pál, az Állami Kereskedelmi Felügyelőség vezetője. A múlt évben is több mint 25-en tették szóvá, hogy hiába vették vissza a rossz minőségű árut, különböző indokok alapján elutasították őket. Az estek többségében a vásárlóknak volt igazuk.

Az idén viszont — mutatja a jegyzőkönyveket Fodor Pál — mindössze egyetlen esetben kellett eljárunk: a kiskundorozsmai körzeti földművelésszövetkezet cipő-

boltjának vezetője, Kővári Józsefnek ellen, mert egy jogos reklamációt azzal utasított el, hogy csak egy hónapig fogadnak el minőségi kifogást. Pedig az ő üzletében is, mint sok hasonló boltban, ott volt kifüggesztve a szigorú rendelkezés, mely szerint hat hónapig lehet elfogadni reklamációkat. A bolt vezetőnek egyébként akkor is figyelembe kell vennie a vásárló jogos kérését, ha nem tartja jogosnak a panaszt, s kötelessége a KERMI-hez elküldeni az árut alaposabban minőségi vizsgálatra.

Az Állami Kereskedelmi Felügyelőség rendszeresen figyelemmel kíséri, hogyan foglalkozik a kereskedelem a minőségi reklamációkkal. Így jól ismerik a fejlődést, azt, hogy mennyivel udvariasabban, gyorsabban intézik a panaszokat. S ez természetes is, hiszen a rendelkezések értelmében semmiféle anyagi kár nem éri a kiskereskedelemet, ha visszaveszi a hibás árut. A kárt a nagykereskedelem és az ipar minden esetben megtéríti.

H. M.